

Imię i Nazwisko: Mateusz Wyżga

stopień naukowy: doktor

stanowisko: **Z-ca Dyrektora Instytutu Historii i Archiwistyki UP**, adiunkt

Katedra, Zakład, Pracownia: Katedra Archiwistyki i Nauk Pomocniczych Historii

prowadzone zajęcia:

nauki pomocnicze historii, demografia historyczna, metodologia historii, technologie informacyjne, archiwa i biblioteki cyfrowe, archiwa kościelne, systemy kancelaryjne w średniowieczu i epoce nowożytnej, History of Krakow from the Middle Ages to the 20th century (Erasmus).

zainteresowania naukowe:

historia migracji, demografia historyczna, historia Krakowa, historia rozwoju osadnictwa, cyfryzacja zbiorów archiwalnych, archiwa cyfrowe, archiwa parafialne

kontakt:

email: mwyzga@up.krakow.pl

telefon: **+48 12662 61 83**

miejsce i godziny dyżurów: gabinet 322, poniedziałki w godz. 10.00-11.30, środy: 12.00-13.30

Rozprawa doktorska:

Temat rozprawy: *Parafia Raciborowice od XVI do końca XVIII wieku. Studium o społeczności lokalnej,*

Promotor: prof. dr hab. Zdzisław Noga

Recenzenci: prof. dr hab. Cezary Kukło, prof. dr hab. Franciszek Leśniak

Rok obrony: 2010

Rozprawa habilitacyjna:

Temat rozprawy:

Recenzenci wydawniczy:

Recenzenci do kolokwium habilitacyjnego:

Rok obrony:

granty i prace badawcze:

1. Grant własny NCN nr 0793/B/H03/2011/4, pt.: „Mobilność chłopów w okresie nowożytnym w świetle ksiąg metrykalnych parafii podkrakowskich” - zrealizowany
2. Grant MNiSW nr 0087/NPRH3/H11/82/2014 pt. „Spis urzędników miast polskich” (miasto Bochnia) – w trakcie realizacji

członkostwo w stowarzyszeniach i instytucjach naukowych:

- The International Commission for Historical Demography (od 2016)
- The European Rural History Organisation (od 2013).
- Sekcja Demografii Historycznej przy Komitecie Nauk Demograficznych PAN (od 2008).
- Polskie Towarzystwo Historyczne (od 2010).
- Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa (od 2011).
- „Małopolska. Regiony – Regionalizmy – Małe Ojczyzny ” (sekretarz redakcji od 2016).
- Stowarzyszenie Archiwistów Polskich (od 2013).

współpraca międzynarodowa oraz międzyinstytucjonalna:

udział w konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych:

Udział w konferencjach naukowych (od 2013):

2013

1. Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Rural History 2013”, Berno, Szwajcaria, 19-22 sierpnia 2013, organizator: The European Rural History Organisation, The Swiss Rural History Society, The Archives of Rural History, tytuł wygłoszonego referatu: *The provision of poor relief in the Polish countryside during the Preindustrial Period. A case study of Cracow and its surroundings.*

2014

2. Międzynarodowa Konferencja Naukowa „10th European Social Science History Conference”, Wiedeń, Austria, 23-26 kwietnia 2014, organizator: International Institute of Social History, Universität Wien, tytuł wygłoszonego referatu: *Migrations to Cracow during the Preindustrial Period.*

3. Forum Bibliotekarzy Powiatu Krakowskiego, Kraków, 20 maja 2014, organizator: Powiatowa i Gminna Biblioteka Publiczna w Jerzmanowicach, tytuł wygłoszonego referatu: *Źródła do historii regionalnej i lokalnej.*

4. XIX Powszechny Zjazd Historyków Polskich, Szczecin, 17-21 IX 2014, organizator: Polskie Towarzystwo Historyczne, tytuł wygłoszonego referatu: *Rynek małżeński chłopów małopolskich w XVIII wieku.*

5. Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa, Kraków, 7 X 2014, tytuł wygłoszonego referatu: *Napływ ludności wiejskiej do Krakowa.*

6. II Międzynarodowa Konferencja Naukowa: „W kręgu rodziny epok dawnych – rytmy życia, rytmy codzienności. *Kobieta i mężczyzna. Dwa światy – jedna przestrzeń*”, Kraków, 15 X 2014, tytuł wygłoszonego referatu: *Panna zbyt młoda? Przypadek Małgosi Madejszczanki spod Ojcowa (XVIII wiek)*

7. Międzynarodowa Konferencja Naukowa: „KRAKÓW, NORYMBERGA, PRAGA. Elity miast w średniowieczu i epoce wczesnonowożytnej. Pochodzenie, narodowość, mobilność, mentalność”, Kraków, 16 X 2014, tytuł wygłoszonego referatu: *Szlachta w Krakowie w XVI-XVIII wieku.*

8. Posiedzenie Zespołu Demografii Historycznej PAN, Warszawa, 2 XII 2014, tytuł wygłoszonego referatu: *O potrzebie badań nad demografią ludności Krakowa w okresie preindustrialnym.*

2015

9. Uniwersytet w Białymstoku, Spotkanie robocze: „Staropolski rynek pracy”, Białystok, 10 II 2015, tytuł wygłoszonego referatu: *Mobilność chłopów w XVI – XVIII wieku na przykładzie mikroregionu krakowskiego. Wybrane zagadnienia.*

2016

10. Międzynarodowa Konferencja Naukowa „11th European Social Science History Conference”, Walencja, Hiszpania, 29 marca-2 kwietnia 2016, organizator: International Institute of Social History, tytuł wygłoszonego referatu: *Rural-urban migration in early modern Poland. The case study of Krakow.*

11. Konferencja „Pańszczyzna. Przemiany tożsamości kulturowej wsi polskiej, Warszawa, Mazowiecki Instytut Kultury, Festiwal „Wszystkie Mazurki Świata”, 18 IV 2016, tytuł wygłoszonego referatu: *Niewolnicy czy przedsiębiorcy? O chłopach polskich doby feudalnej na nowo.*

12. Zakład Antropologii Historycznej IH UJ, Seminarium Historii Społeczno- Kulturowej, 12 V 2016, tytuł wygłoszonego referatu: „*Migracje*” *ciał w dawnej Polsce – pochówki w mieście, na opłotkach, po wsiach i polach.*

13. Posiedzenie Zespołu Demografii Historycznej PAN, Warszawa, 7 VI 2016, tytuł wygłoszonego referatu: *Mobilność chłopów w Rzeczypospolitej przedrozbiorowej. Przykład mikroregionu krakowskiego.*

podręczniki, skrypty

osiągnięcia:

Nominacja do nagrody naukowej Wydziału I Nauk Humanistycznych i Społecznych PAN w dziedzinie demografia za książkę *Parafia Raciborowice od XVI do końca XVIII wieku. Studium o społeczności lokalnej* (Kraków 2011).

organizacja konferencji:

Międzynarodowa Konferencja Naukowa: „KRAKÓW, NORYMBERGA, PRAGA. Elity miast w średniowieczu i epoce wczesnonowożytnej. Pochodzenie, narodowość, mobilność, mentalność”, Kraków (16 X 2014)

Publikacje:

najważniejsze publikacje:

Ceremonie na ratuszu krakowskim w XV–XVIII wieku, „Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych”, T. 74 (2014), s. 139-158.

Funkcjonowanie wiejskich cmentarzy parafii katolickich w dobie przedrozbiorowej na przykładzie dekanatów Nowa Góra, Skąta i Proszowice z okolic Krakowa, [w:] „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” T. LXII, z. 3, 2014, s. 441-462.

Korespondencja miasta Krakowa w XVII–XVIII wieku, [w:] „KLIO. Czasopismo poświęcone dziejom Polski i powszechnym”, 23(4)/2012, s. 117-128.

monografie:

W tej pięknej ziemi. Gmina Zielonki od średniowiecza do czasów współczesnych, Wydawca: Urząd Gminy Zielonki, Zielonki 2009, 279 ss.

Parafia Raciborowice od XVI do końca XVIII wieku. Studium o społeczności lokalnej, Wydawnictwo Księgarnia Akademicka, Kraków 2011, 477 ss.

[z J. St. Kozikiem] *Przy wielkiej drodze. Gmina Igołomia-Wawrzeńczyce od wieków średnich do współczesności*, Igołomia-Wawrzeńczyce 2012, ss. 453, 34 il., 2 mapy.

artykuły w czasopismach naukowych:

Kryzys demograficzny w Małopolsce Zachodniej w latach 1736-1737, [w:] *Epidemie w dziejach Europy. Konsekwencje społeczne, gospodarcze i kulturowe*, red. Ł. T. Sroka, K. Polek, Kraków 2016, s. 229-247.

Archiwa parafialne w badaniach nad historią lokalną, [w:] „Małopolska. Regiony-regionalizmy-małe ojczyzny”, t. 15, 2013, s. 45-53.

[z Dorotą Drzewiecką] *Wizja rozwoju Archiwum Narodowego w Krakowie*, [w:] „Archiwista Polski”, Nr 4 (72)/2013, Rok XVIII, s. 96-97.

Szlachta w księgach zmarłych parafii Gorzków z lat 1727-1797, [w:] „Małopolska. Regiony-regionalizmy-małe ojczyzny”, t. 15, 2013, s. 67-75.

W sąsiedztwie. Ludzie z Mogiły w parafii Raciborowice w XVII – XVIII wieku, [w:] „Cistercium Mater Nostra: tradycja – historia – kultura”, VI/2012-2013, s. 247-253.

O mobilności podkrakowskich chłopów w czasach staropolskich, [w:] „Konspekt. Pismo Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej”, nr 1/2013 (46), s. 55-57.

Księgi metrykalne parafii Wszystkich Świętych w Rudawie pod Krakowem, [w:] „Małopolska. Regiony-regionalizmy-małe ojczyzny”, t. 13, 2011, s. 165-188.

Księgi metrykalne parafii podkrakowskich z XVI-XVIII w., [w:] „Rocznik Lubelskiego Towarzystwa Genealogicznego”, 2, 2010, s. 126-142.

Urodzenia pozamałżeńskie w podkrakowskiej parafii Raciborowice w XVII – XVIII wieku w świetle ksiąg metrykalnych, [w:] „Przeszłość Demograficzna Polski” 29, 2010, s. 157-171.

redakcja naukowa:

Pod Krakowem. Monografia historyczna gminy Michałowice. Tom I: Do schyłku XVIII wieku, Kraków 2014, ss. 309.

O dziedzictwie kulturowym wsi podkrakowskiej, Wydawnictwo „Czuwajmy”, Kraków-Raciborowice 2012, ss. 183.

Księgi metrykalne i inne źródła do historii lokalnej, ochrony i promocji lokalnego dziedzictwa kulturowego oraz tożsamości historycznej mieszkańców, Wydawnictwo „Czuwajmy”, Kraków-Raciborowice 2011, 67 ss.

rozdziały w monografiach:

W czasach staropolskich, [w:] *Pod Krakowem. Monografia historyczna gminy Michałowice. Tom I: Do schyłku XVIII wieku*, pod red. M. Wyżgi, Kraków 2014, s. 89-293.

Śmierć dziecka w rodzinie chłopskiej w XVIII-wiecznej parafii Więclawice koło Krakowa, [w:] *W kręgu rodziny epok dawnych. Dzieciństwo*, pod red. B. Popiołek, A. Chłosty-Sikorskiej, M. Gadochy, Warszawa 2014, s. 169-188.

Echa konfederacji barskiej pod Krakowem, [w:] *Wielka historia puka do naszych drzwi. Wieś podkrakowska wobec polskich powstań narodowych XVIII-XIX wieku*, pod red. J. St. Kozika, Kraków 2013, s. 11-25.

Teraz robak, proch i nic. Cmentarze wiejskie pod Krakowem w czasach staropolskich, [w:] *O dziedzictwie kulturowym wsi podkrakowskiej*, pod red. M. Wyżgi, Wydawnictwo „Czuwajmy”, Kraków-Raciborowice 2012, s.73-94.

Kondycja demograficzna ludności w parafii Raciborowice pod Krakowem w XVII – XVIII wieku, [w:] „Kondycja zdrowotna i demograficzna społeczeństwa polskiego na przestrzeni wieków”, seria „Między Zachodem a Wschodem”, t. V, pod red. K. Mikulskiego, A. Zielińskiej, K. Pękackiej-Falkowskiej, Toruń 2011, s. 115-121.

Ludzie starzy w podkrakowskiej parafii Raciborowice w XVIII wieku, [w:] *Społeczno-gospodarcze uwarunkowania i konsekwencje wydłużania życia ludzkiego w Europie Środkowej w czasach nowożytnych*, por red. H. Kurowskiej, Zielona Góra 2011, s. 113-121.

Parafia św. Jakuba Apostoła w Więclawicach i jej rejestracja metrykalna z XVII-XVIII wieku. W stronę monografii historycznej, [w:] *Wpływ Roku Jakubowego na rozwój kultu i drogi św. Jakuba*, pod red. A. Jackowskiego, F. Mroza, I. Hodorowicz, Wydawnictwo „Czuwajmy”, Kraków 2011, s. 177-224.

Budowanie marki dziedzictwa kulturowego. Stowarzyszenie Korona Północnego Krakowa jako lokalna grupa działania i systemy wsparcia we wdrażaniu lokalnej strategii rozwoju, [w:] *Stać na straży idei Leader. Bariery we wdrażaniu lokalnych strategii rozwoju przez lokalne grupy działania oraz rola doradców i ekspertów w ich usuwaniu*, pod red. L. Leśniaka, Kraków 2011, s. 140-148.

Rodzina chłopska w parafii Raciborowice pod Krakowem w XVII – XVIII wieku, [w:] „ Społeczeństwo Staropolskie. Seria nowa ”, t. 3, 2011, s. 245-278.

Miasto a wieś w czasach nowożytnych. Studium na przykładzie Krakowa i wsi parafii Raciborowice, [w:] *Miasta polskie w średniowieczu i czasach nowożytnych*, pod red. P. Gołdyna, Kraków 2008, s. 67-75.

e-publicacje:

inne publikacje:

Sprawozdanie z drugiego Małopolskiego Sejmiku Towarzystw Lokalnych i Regionalnych 23 XI 2013, Kraków, [w:] „Rocznik Lubelskiego Towarzystwa Genealogicznego”, 3, 2011, s. 325-327.

[Rec.]: *Łącko i gmina łącka*, red. J. Dybiec, Kraków 2012, Wydaw. „Secesja”, 784 s. + 27 s. il., [w:] „Małopolska. Regiony-regionalizmy-małe ojczyzny”, t. 15, 2013.

[Rec.]: *Galicja na józefińskiej mapie topograficznej 1779-1783*, t. I, IV, pod red. W. Bukowskiego, B. Dybasia, Z. Nogi, Kraków 2012, Wydaw. „Antykwa”, 312 s. + 30 ark. map, 326 s. + 32 ark. map, [w:] „Małopolska. Regiony-regionalizmy-małe ojczyzny”, t. 15, 2013, s. 277-278.

Radwanowice do roku 1939, [w:] Jak słodko i zaszczytnie jest umrzeć za Ojczyznę: 70. rocznica pacyfikacji w Radwanowicach: zbiór szkiców, pod red. L. J. Sibili, Zabierzów 2013, s. 7-17.

Piekary dawniej i dziś, Piekary 2013, ss. 224 [wydawnictwo albumowe].

Zaraza w dawnych Więclawicach, [w:] „Lokalności. Kwartalnik Stowarzyszenia Korona Północnego Krakowa”, nr 2 (6) 2012, s. 51-54.

Przyczynek do staropolskiego pitawalu podkrakowskiego, [w:] „Lokalności. Kwartalnik Stowarzyszenia Korona Północnego Krakowa”, nr 1 (5) 2012, s. 51-53.

Sprawozdanie z konferencji „Księgi metrykalne jako źródło do ochrony i promocji lokalnego dziedzictwa kulturowego i tożsamości historycznej mieszkańców. Księgi metrykalne i inne źródła do historii lokalnej”, Kraków-Zielonki, 8 IV 2011 [w:] „Przeszłość Demograficzna Polski” 30, 2011, s. 139-140.

Człowiek i śmierć w księgach metrykalnych XVII – XVIII wieku. Śladami dziedzictwa historycznego podkrakowskiej wsi [w:] „Wieś i Doradztwo. Pismo Małopolskiego Stowarzyszenia Doradztwa Rolniczego”, nr 1-2 (65-66), 2011, s. 2-4.

Polegli w bitwie pod Czernichowem w sierpniu 1863 roku. Z rękopisów parafii Igołomia, [w:] „Lokalności. Kwartalnik Stowarzyszenia Korona Północnego Krakowa”, nr 3, 2011, s. 48-50.

Żydówka z Sieborowic pochowana w kościele, [w:] „Lokalności. Kwartalnik Stowarzyszenia Korona Północnego Krakowa”, nr 1-2, 2011, s. 44.

Konferencja poświęcona księgom metrykalnym oraz innym źródłom do historii lokalnej, Kraków-Zielonki 8 kwietnia 2011 r., [w:] „Rocznik Lubelskiego Towarzystwa Genealogicznego”, 3, 2011, s. 169-172.

Księgi metrykalne parafii podkrakowskich jako źródło do historii lokalnej. Digitalizacja „opracowanie” użytkowanie, [w:] *Księgi metrykalne i inne źródła do historii lokalnej, ochrony i promocji lokalnego dziedzictwa kulturowego oraz tożsamości historycznej mieszkańców*, pod red. M. Wyżgi, Wydawnictwo „Czuwajmy”, Kraków-Raciborowice 2011, s. 13-25.

[ze Zdzisławem Nogą] *Szarfenberg Walenty (+ ok. 1584)*, [z Z. Nogą], Polski Słownik Biograficzny, t.47, s. 95-96.

[ze Zdzisławem Nogą] *Szarfenberg Hieronim (1531-1555)*, [w:] Polski Słownik Biograficzny, t.47, s. 80-81.

Poczet sołtysów, wójtów, burmistrzów i prezydentów miasta Krakowa (1228-2010), pod red. B. Kasprzyka, Kraków 2010, noty biograficzne nr 445-446, 449, 453, 461, 463, 474, 477, 485-486, 488, 496-497, 500, 504, 507, 535-536, 538-539, 545, 551, 553, 557-558, 566-569, 585, 597-599, 606, 608, 611, 613, 623, 625, 627, 629, 630, 633, 637, 639-641.

Gmina Zielonki [w:] Strażacy Krakowa i ziemi krakowskiej, pod red. S. Bukowca, Wydawnictwo „Palindrom”, Bochnia 2010, s. 762-793.

Dziedzictwo kulturowe podkrakowskiej wsi, [w:] „Wieś i Doradztwo. Pismo Małopolskiego Stowarzyszenia Doradztwa Rolniczego”, nr 3-4 (59-60), 2009, s. 12-22.

Między staropolskim Krakowem a parafią w Raciborowicach [w:] Czas zatrzymany. Wybór tekstów oraz fotografie z terenów Nowej Huty i okolic, pod red. A. Gryczyńskiego, Kraków 2008, t. 1, s. 129-133; *Zofia Paluch z Franczaków*, Tamże, t. 2, s. 137.

Parafia św. Małgorzaty Raciborowice, Wydawca: Parafia Raciborowice, Kraków 2008, (broшуra), 36 ss.

Sercu najbliższa. Inwentaryzacja zasobów kulturowo-przyrodniczych Małej Korony Północnego Krakowa, Raciborowice 2008, 128 ss.

Cmentarz w Raciborowicach, [w:] *Czas zatrzymany. Fotografie z lat 1883-1963 z terenów Nowej Huty i okolic oraz wybór tekstów*, pod red. A. Gryczyńskiego, Kraków 2006, s. 116-126.

Parafia w Więclawicach w przededniu rozbiorów, [w:] „Naddubniańskie pejzaże. Kwartalnik społeczno-kulturalny”, nr 1 (9) 2006, s. 7.

Działalność popularyzatorska:

Wykłady w liceach i zespołach szkół w Małopolsce, w Muzeum Historycznym Miasta Krakowa.
Audycje w TVP Kraków oraz w Radiu Kraków poświęcone historii lokalnej i kształceniu archiwistów w Instytucie Historii i Archiwistyki

Inne:

Promotorstwo doktoratów:

Data aktualizacji: 06.09.2016